

Streszczenie

Celem badań podjętych w rozprawie jest ukazanie różnicy w sposobie rozwiązywania problemu terroryzmu islamskiego pochodzącego z Kaukazu Północnego w okresie sprawowania władzy przez Borysa Jelcyna oraz w okresie sprawowania władzy przez Władimira Putina w Federacji Rosyjskiej. Porównano oba okresy, zestawiając ze sobą działania rosyjskich władz na płaszczyźnie prawej, organizacyjnej oraz wykonawczej. W dysertacji starano się udowodnić, że po 2009 r. (czyli po zakończeniu operacji antyterrorystycznej w Czeczenii) doszło do spadku zagrożenia terrorystycznego ze strony bojowników kaukaskich w Federacji Rosyjskiej, ponieważ działania podejmowane przez prezydenta Władimira Putina w zakresie zwalczania terroryzmu islamskiego były bardziej skuteczne niż te, które podejmowano w okresie rządów Borysa Jelcyna w latach 90. XX w. Analizując politykę Federacji Rosyjskiej wobec terroryzmu islamskiego pochodzącego z Kaukazu Północnego należy bowiem stwierdzić, że Moskwa przez wiele lat nie miała wypracowanej jednej i spójnej koncepcji rozwiązania tego problemu. W ostatniej dekadzie XX w. rosyjska strategia polegała w dużej mierze na reagowaniu na zaistniałe kryzysy. Polityka ta, doprowadziła do porażki w I wojnie czeczeńskiej oraz przyczyniła się do wzrostu niestabilności całego regionu Kaukazu Północnego. W początkowym okresie rządów Władimira Putina problem czeczeński, a także samego terroryzmu islamskiego, również starano się rozwiązać metodami siłowymi. Doprowadziło to jednak do jeszcze większej radykalizacji ze strony bojowników. Dopiero w czasie trwania II wojny w Czeczenii Władimir Putin, przy pomocy klanu Kadyrowów zaczął realizować tzw. politykę czeczenizacji. Głównym założeniem tej polityki było obsadzanie przez Kreml najważniejszych organów władzy w Czeczenii etnicznymi Czeczenami i danie im dużej niezależności wewnętrznej. Działania podejmowane przez klan Kadyrowów ustabilizowały sytuację w zbuntowanej republice i doprowadziły do spadku zagrożenia terrorystycznego ze strony islamskich radykałów. Spadek aktywności terrorystycznej bojowników kaukaskich związany jest również z kryzysem organizacyjno-tożsamościowym Emiratu Kaukaskiego (największej organizacji terrorystycznej działającej na tym obszarze). Organizacja ta, od czasów śmierci pierwszego jej lidera – Doku Umarowa – pozbawiona została charyzmatycznych liderów, a także miała duży problem z rekrutowaniem nowych członków i pozyskiwaniem funduszy na swoją działalność.